

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
Departament Badań Społecznych i Warunków Życia

Notatka informacyjna

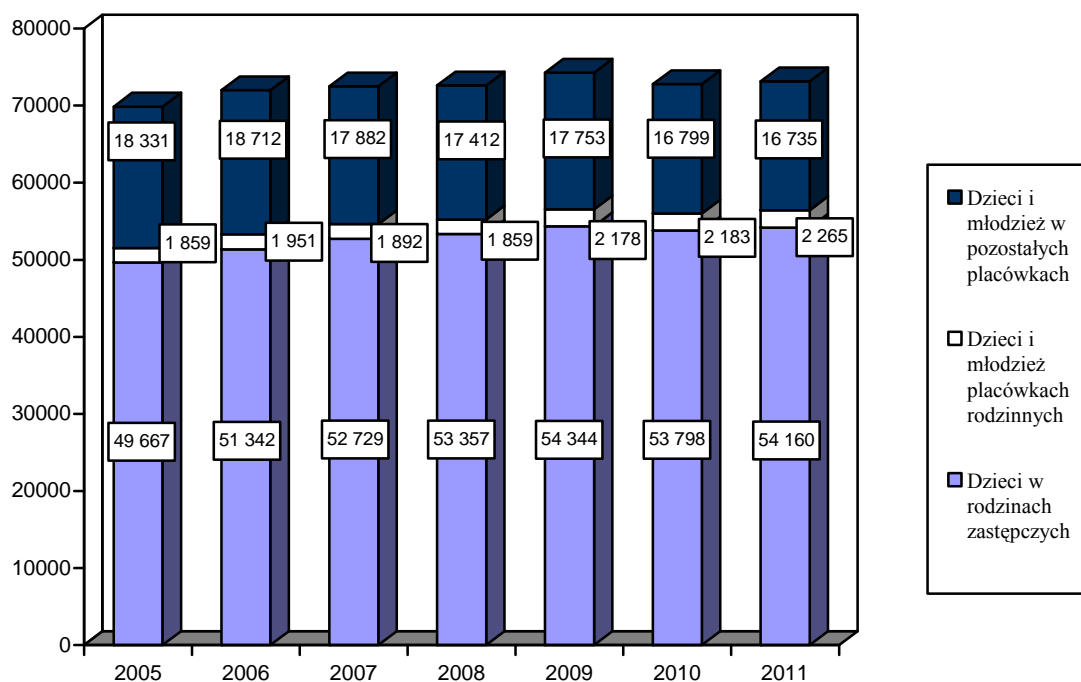
WYNIKI BADAŃ GUS

Opieka nad dzieckiem pozbawionym opieki rodzicielskiej¹

Opieka oraz wychowanie dzieci i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki i wsparcia ze strony rodziny naturalnej, może być realizowana przez rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze. Podstawowym źródłem informacji na ten temat są wyniki badań statystycznych prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny na formularzach PS-01 i PS-02.

W stosunku do 2010 r. dane nie uległy większym zmianom.

Wykres 1. Dzieci i młodzież w rodzinach zastępczych i w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2005–2011

W końcu 2011 r. działało 37,3 tys. **rodzin zastępczych**, o 51 mniej niż przed rokiem. Większość z nich stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem – 82,0% ogółu, dalej rodziny niespokrewnione z dzieckiem – 13,5% i zawodowe rodziny zastępcze 4,5%.

¹ Według stanu w dniu 31 grudnia 2011 r., chyba że w tekście wskazano rok sprawozdawczy.

Rodziny zastępcze zapewniły opiekę 54,2 tys. dzieci do 18 roku życia oraz 3,2 tys. dzieci, które ukończyły 18 lat w roku sprawozdawczym, ale pozostały w rodzinie, w większości (ponad 95% przypadków) kontynuując naukę. W porównaniu do 2010 r. liczba dzieci w wieku 0-17 lat zwiększyła się o 0,4 tys. (wzrost o 0,7 %).

W latach 2005-2011 wystąpił wzrost udziału dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w liczbie dzieci objętych całą opieką zastępczą, z 71% w 2005 r. do 74% w 2011 r.

Wśród dzieci przebywających w 2011 r. w rodzinach zastępczych, najmniej było dzieci najmłodszych, tj. w przedziale wiekowym 0-3 lata (4,7 tys., co stanowiło 8,6% ogółu dzieci w takich rodzinach), a nieco więcej w wieku 4-6 lat (6,4 tys., tj. 11,8%). Największy odsetek stanowiły dzieci w wieku 7-13 lat (22,7 tys., tj. 41,9%) oraz 14-17 lat (20,4 tys., tj. 37,7%). Dla porównania, w skali całego kraju, dzieci w wymienionych kategoriach wiekowych stanowiły odpowiednio: 23,2%; 15,9%; 36,3%; 24,6% populacji do 18 roku życia.

Tabl. 1 Rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze w 2011 r.

WOJEWÓDZTWA	Rodziny zastępcze		Placówki opiekuńczo-wychowawcze				Udział dzieci z rodzin zastępczych lub placówek rodzinnych w całości opieki zastępczej
	rodziny ogółem	dzieci ²	placówki ogółem	w tym placówki rodzinne	wychowankowie	w tym w placówkach rodzinnych	
POLSKA	37344	54160	807	290	19000	2265	77,1
Dolnośląskie	3725	5159	88	39	2058	248	74,9
Kujawsko-pomorskie	2095	2867	47	15	1279	108	71,8
Lubelskie	1685	2489	37	8	1129	200	74,3
Lubuskie	1378	2023	22	6	559	42	80,0
Łódzkie	2946	4112	54	16	1316	121	78,0
Małopolskie	2032	2960	72	28	1223	200	75,5
Mazowieckie	3983	5569	91	45	2021	356	78,1
Opolskie	1088	1656	18	1	518	2	76,3
Podkarpackie	1288	1810	36	7	887	50	69,0
Podlaskie	904	1380	17	4	444	25	77,0
Pomorskie	2450	3882	65	30	1237	226	80,3
Śląskie	5420	7734	87	25	2457	186	77,7
Świętokrzyskie	991	1499	33	19	459	119	82,6
Warmińsko-mazurskie	2061	3063	38	11	1026	72	76,7
Wielkopolskie	2901	4375	65	20	1193	141	81,1
Zachodniopomorskie	2397	3582	37	16	1194	169	78,5

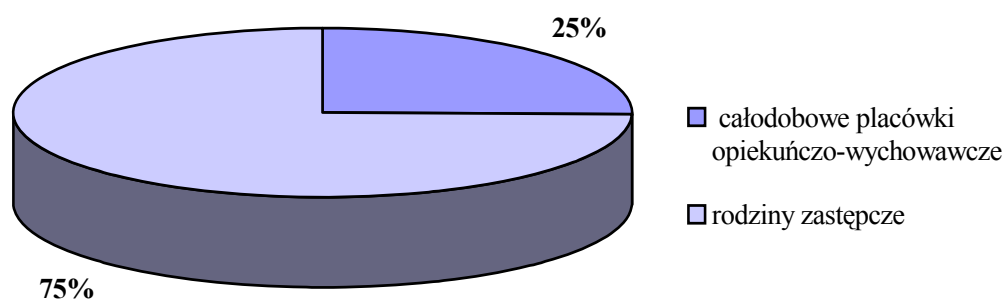
Pod koniec 2011 r. funkcjonowało 807 **całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych** (wzrost o 28), w tym 290 placówek rodzinnych, 307 socjalizacyjnych³, 27 interwencyjnych oraz 183 placówki wielofunkcyjne. Placówki wielofunkcyjne łączą działania socjalizacyjne (w 167 placówkach), interwencyjne (w 125 placówkach) oraz realizują zadania przewidziane dla placówki wsparcia dziennego (w 62 placówkach).

² Do 18 roku życia.

³ Placówki socjalizacyjne można uznać za dawne domy dziecka, natomiast placówki rodzinne za dawne rodzinne domy dziecka.

W placówkach zapewniających stałą opiekę całodobową przebywało 19 tys. wychowanków (natomiast w ciągu roku sprawozdawczego przebywało w nich łącznie 28,7 tys. dzieci), w tym: w placówkach rodzinnych – 2,3 tys. (2,7 tys. w ciągu roku), w socjalizacyjnych – 9,0 tys. (12,4 tys. w ciągu roku), w interwencyjnych – 0,5 tys. (2,0 tys. w ciągu roku), w wielofunkcyjnych - 7,3 tys. (11,7 tys. w ciągu roku). W tych ostatnich większość wychowanków, tj. ok. 5,5 tys. (7,9 tys. w ciągu roku), przebywała w części socjalizacyjnej, natomiast 1,8 tys. (3,8 tys. w ciągu roku) w części interwencyjnej placówek.

Wykres 2. Dzieci do 18 roku życia przebywające w opiece zastępczej w 2011 r.

Najmłodsi wychowankowie (do lat 6) stanowili 13% ogółu dzieci umieszczonych w placówkach całodobowych. Najliczniejszą grupę tworzyli wychowankowie w wieku 7-13 lat (33,8% ogółu wychowanków) oraz 14-16 lat (33,0%). Pozostali niepełnoletni wychowankowie stanowili 16,0%, a osoby powyżej 18 rż. – 4,2%. Dla porównania w całej populacji w wieku 0-19 lat dzieci do lat 6 stanowiły 34,3%, wychowankowie w grupie 7-13 lat – 31,9%, 14-16 lat – 15,8%, młodzież w wieku 17 lat stanowiła 5,8%, natomiast osoby pełnoletnie (18-19 lat) – 12,3%.

Notatkę opracował:

Wydział Statystyki Pomocy Społecznej i Wymiaru Sprawiedliwości

Departament Badań Społecznych i Warunków Życia

tel. 22 608 40 38